

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Факультет педагогіки і психології

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Декан факультету педагогіки і
психології проф. Т.О.Олефіренко

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

С/П «Основи формування критичного мислення молодших школярів»

(назва навчальної дисципліни)

освітнього рівня Бакалавр

(бакалавр/магістр)

галузі знань 0101 Освіта

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 013 Початкова освіта

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійні програми: 1. Початкова освіта та практична психологія
2. Початкова освіта та іноземна мова
3. Початкова освіта та дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом ВВ 2.1.

Термін навчання 3,10 міс.

Київ - 2020

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «__» _____ 20__ року, протокол № ____ .

Розробники програми: Тесленко Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і методики початкового навчання

«_31_» серпня_2020 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Шапошнікова І.М

(прізвище, ініціали)

І. Опис дисципліни
Шифр дисципліни **ВВ 2.1.**

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни (4 роки навчання)		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань <u>0101</u> <u>Освіта/Педагогіка</u>	Кількість кредитів – 3 <u>ЄКТС</u>		Методи навчання: І. За зовнішньою формою прояву (за джерелом передачі інформації): 1. Словесні (пояснення, бесіда, розповідь, робота з книгою, лекція, диспут, інструктування, роз'яснення). 2. Наочні (спостереження, ілюстрування, демонстрування). 3. Практичні (вправа, практична робота). ІІ. За внутрішньою сутністю: 1. За рівнем пізнавальної активності учнів (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький). 2. За логікою розгортання думки та змісту (індуктивний, дедуктивний, традуктивний). <u>Інноваційні:</u> ігрові, інтерактивні, проектні Форми поточного контролю: усна відповідь, доповідь, конспектування, анотація, вправа, поточний тестовий модульний контроль, різні види завдань (репродуктивні, творчі, проблемні), самостійна робота. Форма підсумкового контролю: Залік – 8 сем.
Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u>	Загальна кількість годин - 90		
Освітній рівень <u>Бакалавр</u>	Лекції:		
	22	-	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Статус дисципліни <u>вибіркова</u>	26	-	
	Лабораторні заняття:		
	-		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом - 4	Індивідуальна робота:		
Семестр - VIII			
	Самостійна робота:		
	42	-	
Тижневе навантаження (4 год.) - аудиторне: 48 - самостійна робота: 42	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська			
<i>Передумови навчання</i> «Дидактика», «Теорія та методика виховання», «Педагогічні технології в початковій школі», методики			

навчання освітніх гал «Методика навчання освітньої галузі «Природнича», «Методика навчання освітньої галузі «Математична», «Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична», «Методика навчання освітньої галузі «Мовно-літературна». узей в початковій школі,			

1. Пояснювальна записка

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Основи формування критичного мислення молодших школярів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр», галузі знань 0101 «Педагогічна освіта», спеціальності 013 «Початкова освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є стратегії, зміст, форми і методи формування критичного мислення молодших школярів у навчальному процесі.

Міждисциплінарні зв'язки: «Дидактика», «Теорія та методика виховання», «Методика навчання освітньої галузі «Природнича», «Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична», «Методика навчання освітньої галузі «Математична», «Методика навчання освітньої галузі «Мовно-літературна», «Педагогічні технології в початковій школі».

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу – підготовка студентів спеціальності «Початкова освіта» освітнього кваліфікаційного рівня «Бакалавр» до формування критичного мислення у молодших школярів у процесі їх навчання, а також у позаурочній і позакласній діяльності.

Завдання курсу: ознайомлення майбутніх вчителів початкової школи з технологією розвитку критичного мислення, озброєння студентів знаннями та вміннями організації, планування, здійснення та аналізу процесу навчання з молодшими школярами на основі цієї технології з метою формування критичного мислення учнів.

II. Основні результати навчання та компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<i>Знати</i> Об'єкт, предмет та завдання спецпрактикуму; Зміст державних документів (Держаний стандарт початкової освіти (2018), концепція НУШ, нові освітні типові програми початкової школи (за ред. Савченко та Шияна); Історичний аспект розвитку технології критичного мислення як освітньої технології та її	Здатність майбутнього вчителя початкових класів планувати, організовувати та проводити освітній процес в початковій школі з метою формування критичного

значення; • Сутність та категоріальний апарат технології критичного мислення; • Виміри розвитку критичного мислення учнів; • Побудову процесу навчання з метою формування критичного мислення молодших школярів; • Зміст методик і прийомів технології критичного мислення; • Особливості формування критичного мислення молодших школярів у процесі навчання у межах навчальної програми початкової школи, у позаурочній та позакласній діяльності; <i>Вміти:</i> • Охарактеризувати категоріально-понятійний апарат дисципліни; • Розробляти різні стратегії критичного мислення з різних предметів; • Планувати уроки з різних предметів з використанням технології розвитку критичного мислення; • Проводити уроки з різних предметів з використанням технології розвитку критичного мислення.	мислення молодших школярів.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС - 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна (вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи технології розвитку критичного мислення											
1	Тема 1.1. Сутність, мета та завдання технології критичного мислення. Історія її виникнення й розвитку.	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-
2	Тема 1.2. Вплив критичного мислення на формування наскрізних компетентностей учнів	4	2	2	-	2	-	-	-	-	-

	початкової школи відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів.										
3	Тема 1.3. Організація освітнього процесу початкової ланки в умовах впровадження Концепції Нової української школи.	4	2	2	-	2	-	-	-	-	-
4.	Тема 1.4. Організація навчання з розвитку критичного мислення. Створення середовища для розвитку критичного мислення. Таксономія Блума.	4	2	2		4					
Змістовий модуль 2. Моделювання уроків за технологією розвитку критичного мислення											
4	Тема 2.1. Організація навчання з розвитку критичного мислення. Структура уроку розвитку критичного мислення. Багаторівневе опитування.	4	2	2	-	4	-	-	-	-	-
5.	Тема 2.2. Стратегії розвитку критичного мислення молодших школярів.	8	4	6		10					
6.	Тема 2.3. Графічні організатори.	8	4	4	-	8	-	-	-	-	-
7	Тема 2.4. Групові стратегії навчання.	8	2	4	-	6	-	-	-	-	-
8.	Тема 2.5. Планування та конструювання уроків з різних навчальних дисциплін з розвитку критичного мислення.	6	2	4		4					
Разом: <u>90</u> год.		48	22	26	-	42	-	-	-	-	-

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій

1.	Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи технології	8	
1.1	розвитку критичного мислення Тема 1.1. Сутність, мета та завдання технології критичного мислення. Історія її виникнення й розвитку. 1. Що таке критичне мислення? Сутність і поняття. 2. Основні завдання технології критичного мислення, її результати. 3. Історія виникнення та розвитку технології критичного мислення. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні – 2, 3, 9, 13, 15, 16.</i>	2	2
1.2	Тема 1.2. Вплив розвитку критичного мислення на формування наскрізних компетентностей учнів початкової школи відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів. 1. Сутність наскрізної компетентності учнів «уміння вчитися»: теоретичні аспекти та методичні засади. 2. Способи формування наскрізних компетентностей учнів в процесі навчання за технологією розвитку критичного мислення. 3. Розвиток критичного мислення молодших школярів в контексті нового Державного стандарту початкової загальної освіти <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні – 10, 14, 16.</i>	2	2
1.3	Тема 1.3. Організація освітнього процесу початкової ланки в умовах впровадження Концепції Нової української школи. 1. Роль держави та вчителя в організації освітнього процесу початкової ланки в умовах впровадження Концепції Нової української школи. 2. Дидактичні та організаційні умови роботи вчителя початкової школи під час організації освітнього процесу за технологією розвитку критичного мислення. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні – 2, 10, 11, 13, 14.</i> Тема 1.4. Організація навчання з розвитку критичного мислення.	14	2

1.4.	1. Створення середовища для розвитку критичного мислення.		2
2.	2. Цілі навчання (таксономія Блума). <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні – 1, 2, 3, 10, 11, 12, 13, 15,16.</i>		
	Змістовий модуль 2. Моделювання уроків за технологією розвитку критичного мислення		
2.1	Тема 2.1. Організація навчання з розвитку критичного мислення. 1. Структура уроку розвитку критичного мислення. 2. Багаторівневе опитування.		4
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>		
	Тема 2.2. Стратегії розвитку критичного мислення молодших школярів.		
2.2.	1. Стратегія «Мозкова атака» 2. Стратегія «Асоціативний кущ (гронування)» 3. Стратегія «Передбачення» 4. Стратегія «Кероване читання (читання з передбаченням)» 5. Стратегія «Кероване читання із використанням таблиці передбачень» 6. Стратегія «Запитання до автора» 7. Стратегія «Щоденник подвійних нотаток» 8. Стратегія «Кубування» 9. Стратегія «Читання з позначками (система «поміч»)» 10. Стратегія «Попереднє керівництво» 11. Стратегія «Сенкант (сенкан, п'ятирядок)»		4
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>		
2.3.	Тема 2.3. Графічні організатори.		
	1. Понятійна таблиця 2. Таблиця «Аналіз ознак поняття» 3. Діаграма Венна 4. Фішбоун 5. Т-схема (схема «Так/ні»)» 6. Дискусійна сітка Алверманна		4

	7. Шкала ставлення «Так/ні» 8. Таблиця для порівняння текстів 9. Таблиця «ЗХВ» (Знаю — Хочу знати — Вивчаю) <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i> 2.4. Тема 2.4. Групові стратегії навчання. Що таке групове навчання? Які ролі можуть виконувати учні, працюючи в групах? Методика взаємних запитань Читання в парах / складання стислого переказу в парах Передбачення в парах за ключовими словами Взаємонавчання Порушена послідовність Огляд галереї Круглий стіл Ручки на середину Джигсоу I (мозаїка I) Джигсоу II (мозаїка II) <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i> Тема 2.5. Планування та конструювання уроків з різних навчальних дисциплін з розвитку критичного мислення. 2.5. 1. Планування та конструювання уроків з мовно-літературної галузі. 2. Планування та конструювання уроків з математичної галузі. 3. Планування та конструювання уроків з природничої галузі. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>		2 2

4.2. Тематика практичних занять.

1. Вплив критичного мислення на формування наскрізних компетентностей учнів початкової школи відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів.
2. Організація освітнього процесу початкової ланки в умовах впровадження Концепції Нової української школи.
3. Організація навчання з розвитку критичного мислення. Створення середовища для розвитку критичного мислення. Таксономія Блума.

4. Організація навчання з розвитку критичного мислення. Структура уроку розвитку критичного мислення. Багаторівневе опитування.

5-7. Стратегії розвитку критичного мислення молодших школярів.

8-9. Графічні організатори.

10-11. Планування та конструювання уроків з різних навчальних дисциплін з розвитку критичного мислення.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності.

№ з/п	Зміст завдань для самостійної роботи	Форма звітності	Рекомендовані інформаційні джерела (основні)
1	Проаналізувати історію розвитку технологію критичного мислення, скласти хронологію	Письмовий аналіз	3, 4, 5, 9, 11, 13, 15, 16, 19.
2	Аналіз поняття «наскрізні компетентності», проаналізувати можливості формування наскрізних компетентностей (згідно НУШ) на всіх уроках в початковій школі	Письмовий аналіз	основні – 10, 14, 16.
3	Способи формування наскрізних компетентностей учнів в процесі навчання за технологією розвитку критичного мислення	Конспект (з описом наскрізних умінь)	основні – 10, 14, 16.
4	Опрацювання статті С. Логачевської «Критичне мислення і диференціація на уроках читання» (Початкова школа. – 2004. – №7. – С.26-29). На основі аналізу запропонованої статті змодельювати структуру уроку читання в 4 класі на тему «Чи розуміємо ми природу?»	Проект уроку	Наукові та методичні праці педагогів-новаторів. Інтернет-ресурси.
5	Розробити <i>стратегію</i> «Кубування» та «Запитання до автора» для уроків літературного читання в 3 класі (за навчальною програмою)	Фрагмент уроку	основні - 3, 4, 5, 9, 11, 13, 15, 16, 19.
6	Розробити графічні організатори Діаграма Венна, Фішбоун, Т-схема (схема «Так/ні») для уроків природознавства в 3-4 класах (за навчальною програмою).	Міні – проект уроку	основні - 3, 4, 5, 9, 11, 13, 15, 16, 19.

7	Розробити фрагмент уроку з літературного читання або природознавства для 4 класу, використовуючи групову стратегію Джигсоу I (мозаїка I) та Джигсоу II (мозаїка II).	Міні – проект уроку	<i>основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>
8	Проаналізувати методичну літератури і скласти різновиди проведення парної і групової роботи з учнями на уроках з розвитку критичного мислення	Доповідь письмова	<i>основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>
9	Скласти таблицю всіх стратегій розвитку критичного мислення учнів, розподіливши їх використання на певних етапах уроку (викликання (актуалізація), усвідомлення змісту, міркування (рефлексія).	Таблиця	<i>основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>
10	Розробка інтегрованого уроку з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів (для 1-2 класу НУШ) на прикладі предмета «Я досліджую світ»).	Творчий проект	<i>основні - 3, 4, 5, 9,10, 11, 13, 15, 16, 19.</i>
11	Розробка уроку математики з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів (клас на вибір).	Проект уроку	<i>основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>
12.	Розробка уроку української мови з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів (клас на вибір).	Проект уроку	<i>основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>
13.	Розробка уроку природознавства з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів (клас на вибір).	Проект уроку	<i>основні - 3, 4, 5, 9,11, 13, 15, 16, 19.</i>
14.	Дослідження досвіду впровадження технології розвитку критичного мислення учнів в інших країнах	Презентації	Інтернет-ресурси.

V. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання.

5.2. *Форми і методи підсумкового контролю - залік*

5.3. *Критерії оцінювання знань студентів:*

- 1) якість знань (правильність, повнота, глибина, системність, дієвість, узагальненість, міцність);
- 2) ступінь сформованості професійних умінь з дисципліни;
- 3) ступінь самостійності в навчальній діяльності;
- 4) досвід творчої пошукової діяльності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Модульна контрольна робота 1	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Модульна контрольна робота 2	100
5	5	10	10	10	5	10	10	10	15	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Державний стандарт початкової освіти/ Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р.
2. Архіпова Є. О. Критичне мислення як необхідна складова розумової діяльності людини в межах сучасного інформаційного суспільства / Є.О. Архіпова, О. В. Ковалевська // Гуманітарний часопис. – 2012. – № 2. – С. 34–38.
3. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа/Інна Большакова – Київ: «Вид.дім «Перше вересня», 2016. - 144 с. - (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Вукіна Н. В. Критичне мислення: як цьому навчати : наук.-метод. посібник / Н. В. Вукіна, Н. П. Дементієвська, І. М. Сущенко; за наук. ред. О. І. Пометун. – Харків, 2007. – 190 с.
5. Заїр-Бек С.І. Розвиток критичного мислення на уроці / С.І. Заїр-Бек., І.В. Муштавінська. - М. : Просвіта, 2011. - 223 с.
6. Кант Иммануил. Критика чистого розума / Иммануил Кант ; пер. с нем. Н. Лосского ; сверен и отред. Ц. Г. Арзаканяном и М. И. Иткиным ; примеч. Ц. Г. Арзаканяна. – М. : Эксмо, 2007. – 736 с
7. Красновицький М., Белкіна О. Проблеми виховання критичного мислення учнів у контексті теорії і практики американської школи.//Рідна школа. -2003. - №2. -С.73-76.
9. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів/ Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. ; за наук. ред. О. І. Пометун. – К.: Вид-во «Плеяди», 2006. – 220 с.
8. Куцінко О.Г. Професійний довідник учителя літератури / О. Г. Куцінко. – Харків: Основа, 2012. – 381 с.
9. Макаренко В. М., Туманцова О. О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. – Х.: вид. група «Основа», 2008.
10. Нова українська школа: poradnik для вчителя/ Під заг. ред. Бібік Н. М. - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда»,2017. – 206 с.
11. Пометун О. І. Навчаємо мислити критично: посібник для вчителів / О. І. Пометун, І. М. Сущенко. –Дніпропетровськ: Ліра, 2016. – 144 с.

12. Пометун О. І. Основи критичного мислення : навчальний посібник для учнів старших класів загальноосвітньої школи / О. І. Пометун, Л. М. Пилипчатіна, І. М. Сущенко, І. О. Баранова. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 216с.

13. Пометун О. І. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи / О. І. Пометун, І. М. Сущенко.– Київ, 2017. – 96 с.

14. Реалізація компетентнісного підходу в освітньому просторі регіону: збірник матеріалів конференції / За ред. О. В. Пастовенського. – Житомир: «Полісся», 2016. – С.175.

15. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система “Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів”: Підготовлено для проекту “Читання та письмо для розвитку критичного мислення” / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення “Інтелект”. – К.: Міленіум, 2001. – 104 с.

16. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. – К.: Плеяди, 2006. – 220 с.

17. Тягло А. В. Критическое мышление: Проблема мирового образования XXI века / А. В. Тягло, Т. С. Воропай. – Х. : Изд-во Ун-та внутренних дел, 1999. – 284 с.

18. Тягло О. Післямова до статей Метью Ліпмана і Марка Вайнштейна / О. Тягло // Вісник програм шкільних обмінів. – 2006. – № 27. – С. 26–27.

19. Халперн Д. Психология критического мышления / Дайана Халперн. – Санкт-Петербург: Питер, 2000. – 496 с. – («Мастера психологии»).

20. Ярош Г.О., Седова Н.М. Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології розвитку критичного мислення. – Х.: Основа, 2005. – 240 с.

Інтернет - ресурси

1. «Семантична карта» (Semanticmap) поняття "Голокост" [<https://naurok.com.ua/semantichna-karta-semantic-map-ponyattya-golokost-53300.html>]

2. «Шість капелюхів»: прийом-гра для розвитку критичного мислення [https://naurok.com.ua/post/shist-kapelyuhiv-priyom-gra-dlya-rozvitku-kritichnogo-mislennya]
3. 9 практичних порад, як навчити дітей критично мислити [https://naurok.com.ua/post/9-praktichnih-porad-yak-navchiti-ditey-kritichno-misliti]
4. Global Education and Skills Forum 2018: тренди освіти у світі [https://naurok.com.ua/post/global-education-and-skills-forum-2018-trendi-osviti-u-sviti]
5. Використання методів і прийомів технології розвитку критичного мислення на уроках хімії [http://oin.in.ua/vykorystannya-metodiv-i-pryjomiv-tehnolohiji-rozvytku-krytychnoho-myslennya-na-urokah-himiji]
6. Використання технології критичного мислення на уроках історії з метою формування ключових компетентностей учнів [https://naurok.com.ua/vikoristannya-tehnologi-kritichnogo-mislennya-na-urokah-istori-z-metoyu-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-z-dosvidu-roboti-43685.html]
7. Використання технології розвитку критичного мислення в освітньому процесі НУШ [https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-tehnologii-rozvitku-kritichnogo-mislenna-v-osvitnomu-procesi-nus-4682.html]
8. Використання технології розвитку критичного мислення школярів на уроках зарубіжної літератури [https://ppt-online.org/36461]
9. Вислови відомих людей про критичне мислення [https://plus.google.com/102571866257511798698/posts/Z3ytFMCYqk9]
10. Вправа «Акваріум»: для критичного мислення та вміння вести дискусію [https://naurok.com.ua/post/vprava-akvarium-dlya-kritichnogo-mislennya-ta-vminnya-vesti-diskusiyu]
11. Впровадження елементів критичного мислення на різних етапах уроку. Тренінг для педагогів. [https://vseosvita.ua/library/vprovadzenna-elementiv-kritichnogo-mislenna-na-riznih-etapah-uroku-trening-dla-pedagogiv-997.html]
12. Использование стратегии "Алфавит за круглым столом". Видеофрагмент [https://infourok.ru/ispolzovanie-strategii-alfavit-za-kruglim-stolom-masterklass-2694002.html]

13. Критичне мислення [<https://vseosvita.ua/library/kriticne-mislenna-10341.html>]
14. Критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей учнів на уроках географії [<https://osvita.ua/doc/files/news/539/53950/stattj.docx>]
15. Критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей молодших школярів (з досвіду роботи) [https://osvita.ua/doc/files/news/82/8206/kryt_mysl_poch.doc]
16. Критичне мислення як характеристика сучасної особистості підлітка [<http://lib.iitta.gov.ua/707706/1/25.pdf>]
17. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. [<https://naurok.com.ua/kriticne-mislennya-klyuchovi-harakteristiki-ta-vpravi-dlya-yogo-rozvitku-3091.html>]
18. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. [<http://etwinning.com.ua/content/files/659841.pdf>]
19. Метод для критичного аналізу інформації Fishbone [<https://naurok.com.ua/post/metod-dlya-kritichnogo-analizu-informaci-fishbone>]
20. Метод Кластера в освітньому процесі. Що це таке і як його використовувати? [http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/prijomi_roboti/metod_klastera_v_osvitnomu_procesi_shho_ce_take_i_jak_jogo_vikoristovuvati/313-1-0-4593]
21. Методи розвитку та формування критичного мислення [<https://sites.google.com/site/portfoliofedovic/metodicna-skarbnica/kriticne-mislenna>]
22. Методи та прийоми для розвитку критичного мислення [<https://vseosvita.ua/library/metodi-ta-prijomi-dla-rozvitku-kritichnogo-mislenna-10398.html>]
23. На урок з кубиком та квіткою (методи розвитку критичного мислення) [<http://www.criticalthinking.expert/usi-materialy/chy-pidemo-na-urok-z-kubykom-ta-kvitkoyu-metody-rozvytku-krytychnogo-myslennya>]
24. Педагогічна технологія критичного мислення [http://hrushzosh.kupyansk.info/files/docs/2015/5074_Prezentatciya_Pedagogichna_tekhnologiya_kritichnog.ppt]

25. Презентація "Стратегії критичного мислення"
[<https://naurok.com.ua/prezentaciya-strategi-kritichnogo-mislennya-24935.html>]
26. Презентація Інновації в роботі з першокласниками "Метод кубування" 1 клас [https://naurok.com.ua/prezentaciya-innovaci-v-roboti-z-pershoklasnikami-metod-kubuvannya-1-klas-4601.html]
27. Прием стратегии смыслового чтения "Тонкие" и "Толстые" вопросы [https://multiurok.ru/blog/priem-strategiehii-smyslovogho-chtieniia-tonkiie-i-tolstyie-voprosy.html]
28. Прийом критичного мислення «Дискусійне кафе» [https://naurok.com.ua/post/priyom-kritichnogo-mislennya-diskusiyne-kafe]
29. Прийом критичного мислення «Плакат думок» [https://naurok.com.ua/post/priyom-kritichnogo-mislennya-plakat-dumok]
30. Прийом критичного мислення «Прогулянка галереєю» [https://naurok.com.ua/post/priyom-kritichnogo-mislennya-progulyanka-galereeyu]
31. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів [https://naurok.com.ua/rozvitok-kritichnogo-mislennya-v-uchniv-pochatkovih-klasiv-5891.html]
32. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів [https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kritichnogo-mislenna-v-uchniv-pochatkovih-klasiv-74019.html]
33. Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках літературного читання в умовах інтерактивного навчання [https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kritichnogo-mislenna-molodshih-skolariv-na-urokakh-literaturnogo-citanna-v-umovah-interaktivnogo-navcanna-34307.html]
34. Розвиток критичного мислення у молодших школярів як запорука виховання успішної особистості [https://litsey-99.at.ua/publ/vystavka_2018/rozvitok_kritichnogo_mislennja_u_molodshikh_shkoljariv_jak_zaporuka_vikhovannja_uspishnoj_i_osobistosti/9-1-0-51]
35. Розвиток критичного мислення у процесі навчання дітей та молоді [http://imso.zippo.net.ua/wpcontent/uploads/2018/03/2018_03_29_2_Bohan.pdf]

36. Розвиток критичного мислення учнів у процесі навчання. Семінар - практикум. [<https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kriticnogo-mislenna-uchniv-u-procesi-navcanna-seminar-praktikum-1014.html>]

37. Стратегії розвитку критичного мислення. Мозкова атака. «Асоціативний куш» [<http://putped.edu.ua/koledzh/navchalna-diyalnist/nova-ukrajinska-shkola/metodichni-rekomendatsiji/851-strategiji-rozvitku-kriticnogo-mislenna-mozkova-ataka-asotsiativnij-kushch.html>]

38. Технології розвитку критичного мислення учнів [<https://osvita.ua/doc/files/news/487/48780/KritichneView.pdf>]

39. Технологія критичного мислення [<https://vseosvita.ua/library/tehnologia-kriticnogo-mislenna-3188.html>]

40. Топ-12 прийомів розвитку критичного мислення, адаптованих для використання у школі [<https://naurok.com.ua/post/top-12-priyomiv-rozvitku-kriticnogo-mislenna-adaptovanih-dlya-vikoristannya-u-shkoli>]

41. Формування ключових і предметних компетентностей школярів в умовах впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти вчителями початкових класів [<https://vseosvita.ua/library/formuvanna-klucovih-i-predmetnih-kompetentnostej-skolariv-v-umovah-vprovadzenna-derzavnogo-standartu-pocatkovoi-zagalnoi-osviti-vcitelami-pocatkovih-k-2328.html>]

42. Як допомогти учням опанувати основу критичного мислення? [<https://naurok.com.ua/post/yak-dopomogti-uchnyam-opanuvati-osnovu-kriticnogo-mislenna>]

43. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку) [<http://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2>]

44. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку) [<https://www.ar25.org/article/yak-rozvyvaty-krytychne-myslennya-v-uchniv-z-prykladom-uroku.html>]

45. <http://pidruchniki.ws> – сайт підручників.

46. <http://hklib.npu.edu.ua> – бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова.

47. <http://irbis-nbuv.gov.ua> – електронні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.

48. <http://www.dnpb.gov.ua> - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

+ *підручники з педагогіки*

+ *періодичні видання методичного характеру для вчителів (журнали, методичні посібники і т.д.).*

+ *навчальні підручники для початкової школи*

VII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2020/2021 н.р.